daan.fossaert@domiva.be • domiva.be

BELEIDSNOTA AAN DE VLAAMSE REGERING
LEEFBAARHEID VAN DE ONDERNEMINGEN VOOR HUISHOUDHULP

Dienstenchequebedrijven houden nu al amper het hoofd boven water en dreigen opnieuw het kind van de rekening te worden

In 2023 bleef er amper 25 cent per gewerkt uur over, vandaag quasi niets meer.

Over de werkelijke marge van de ondernemingen voor huishoudhulp, over de verdere verkrapping sinds het laatst onderzochte jaar, en over wat bijkomende besparingen daarmee zouden doen.

Kern van de zaak

- In de dienstenchequesector gaat ongeveer 90 % van de omzet naar de lonen van de huishoudhulpen, en het grootste deel van de rest naar de kosten om die tewerkstelling te organiseren. Wat overblijft, is een fractie van minder dan één procent. In 2023 ging het al om een marge van nauwelijks **25 cent per gewerkt uur of 0,91%**. Het beschrijft ook niet de toestand van vandaag. **Vandaag ligt die marge nog lager dan in 2023.**

- **De impact van elke bijkomende ingreep of besparing, onder welke vorm ook, is niet te overzien.** Zij treft tegelijk de ondernemingen, de werkzekerheid en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen én de betaalbaarheid en beschikbaarheid van hulp voor de gebruiker.

1. Wat de rentabiliteitsstudie over 2023 werkelijk toont

Een dienstencheque staat voor één uur huishoudhulp. De onderneming ontvangt daarvoor de bijdrage van de gebruiker plus de tussenkomst van de Vlaamse overheid. Daaruit betaalt zij het loon en de sociale lasten van de huishoudhulp, en alles wat nodig is om die tewerkstelling te organiseren: omkadering, opleiding, verplaatsingen, verzekeringen, planning, administratie en IT.

Gemiddeld per dienstencheque – dus per gewerkt uur (Vlaanderen, 2023)	Bedrag
Wat de onderneming ontvangt (gebruiker + overheidstussenkomst)	± 28,20 €
Loon en sociale lasten van de huishoudhulp (ongeveer 90 %)	– ± 25,40 €
Alle overige kosten: omkadering, opleiding, verplaatsingen, verzekering, administratie, IT	– ± 2,55 €
Wat overbleef voor de onderneming zelf	0,25 €

Afgeronde bedragen, berekend op de cijfers van het auditverslag voor de ondernemingen die uitsluitend in Vlaanderen actief zijn. De 25 cent komt overeen met 0,91% winstmarge op een gemiddelde inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven van 27,07 euro, of met 10,0 miljoen euro genormaliseerde bedrijfswinst op 38,8 miljoen cheques. Ook reserves en investeringen moeten daaruit komen.

2023 was hierbij zelfs een uitzonderlijk jaar. De sector kreeg eenmalig steun: een Vlaamse tegemoetkoming in oktober en november, en een federale verlaging van de werkgeversbijdragen in de eerste jaarhelft, die voor alle sectoren gold. Samen ging het om een pakket in de grootteorde van 50 miljoen euro, dat nadien niet werd herhaald. Zonder die steun bleef er 25 cent per uur over; met die steun leek het ongeveer 1 euro. Dat verschil verklaart de berichtgeving over ‘fors gestegen winsten’, en het is een correctie die de Inspectie van Financiën zelf heeft gemaakt, maar niet heeft doorgetrokken naar haar conclusies.

Belangrijker nog: één boekjaar zegt niets over de structurele toestand. Tussen 2009 en 2021 werd de waarde van de dienstencheque slechts voor 73 % geïndexeerd, zodat elke indexering marge kostte, en kostenstijgingen buiten de index om werden nooit gecompenseerd. Over 2018-2022 zakten marge en rendabiliteit daardoor naar een dieptepunt, zo blijkt uit de rapporten van het Departement WSE, die het auditverslag nergens tegenspreekt. 2023 is een tussenbeeld in die reeks, geen keerpunt.

Ondernemingen die uitsluitend in Vlaanderen actief zijn	2022	2023 zoals gerapporteerd	2023 zonder de eenmalige steun
Wat overbleef per gewerkt uur	± 0,21 €	± 1,00 €	0,25 €
Winst ten opzichte van de omzet	0,82 %	3,61 %	0,91 %

De kolom rechts is de 'genormaliseerde situatie 2023' uit het auditverslag zelf. Na 2023 werd de oefening niet meer herhaald.

Het rapport hanteert daarnaast een tweede maatstaf: de winst afgezet tegen het eigen vermogen. Die verhouding springt van 7 % naar 33 % en heeft het debat bepaald. Maar in een sector die nauwelijks kapitaal nodig heeft, geen machines, geen voorraden, wel duizenden werknemers, zegt zij niets over de leefbaarheid.

Ook de verlieslatende en de kleinste ondernemingen bleven buiten beeld. In 2023 waren 212 van de 673 Vlaamse ondernemingen verlieslatend, in 2022 zelfs 288, een sectorgemiddelde verbergt dat. De 586 kleinste, samen goed voor 20 % van het werk, bleven buiten de analyse, en ook liquiditeit en solvabiliteit komen in het rapport niet voor, terwijl het Departement WSE ze in zijn eigen monitor wel opvolgt.

2. Wat een marge van 0,91 % betekende voor een onderneming

Een winstmarge van 0,91 % is geen smalle marge; het is nauwelijks een marge.

- **Elke kostenstijging van één procent wist het resultaat uit.** Omdat de loonkosten ongeveer 90 % van de omzet uitmaken, volstaat een stijging van de loonkost met één procent om die marge volledig weg te nemen.

- **Er is geen ruimte om reserves of investeringen op te bouwen.** Solvabiliteit bouwt een onderneming op uit winst. Met 0,91 % duurt het jaren voor er één maand loonkost als buffer opzij staat, terwijl digitalisering, de vervanging van wagens en de opleiding van huishoudhulpen intussen gefinancierd moeten worden.

- **Het ondernemersrisico staat niet in verhouding.** De onderneming draagt het volledige risico van ziekte, arbeidsongevallen en klantenverlies, en houdt daaraan minder dan één cent per euro omzet over. Een beperkte terugval in volume of een tegenvaller in het ziekteverzuim doet het resultaat meteen omslaan in verlies.

Dat verklaart waarom bijna een derde van de Vlaamse ondernemingen in 2023 verlieslatend was en waarom hun aantal blijft dalen. Een sector die structureel onder één procent marge werkt, is niet leefbaar: hij teert in op zijn reserves tot
er geen meer zijn.

3. Sinds 2023 is die marge alleen maar kleiner geworden

En 0,91 % is het cijfer van 2023, vandaag ligt de marge een stuk lager.
Dit is een logisch gevolg van verschillende zaken. De voornaamste op een rij.

- **De eenmalige steun kwam niet terug.** Wat het resultaat van 2023 optilde, viel in 2024 volledig weg. Voor de ondernemingen zelf kwam er sindsdien geen enkele ondersteunende of versterkende maatregel in de plaats.

- **De prijsverhoging van 1 euro in 2025 kost de ondernemingen meer dan 1,30 euro.** Die euro ging integraal naar de loon- en arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen. Het sectoraal akkoord van juli 2025 vertaalde hem in een brutoloonverhoging van 0,77 euro per gewerkt uur. Voor de werkgever komt dat neer op een meerkost van ongeveer 1,32 euro per uur bij een voltijdse medewerker: bovenop het brutoloon komen alle patronale bijdragen, onder meer voor de jaarlijkse vakantie, de bestaanszekerheid en de arbeidsongevallen, en vooral het verlies aan structurele RSZ-vermindering. De meerkost bij ziekte, waar het gewaarborgd loon op het hogere brutoloon wordt berekend, zit daar zelfs nog niet in. De inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven werd met 1 euro verhoogd als compensatie, maar de uitvoering kostte hen meer dan 1,30 euro. Netto houden zij aan de operatie een verlies van meer dan dertig cent per gewerkt uur over. Daarom voerden veel bedrijven een administratieve bijdrage in of trokken ze die op.

- **De overige kosten stijgen zonder compensatie.** Vaste kosten zoals energie, omkadering, verzekeringen, de digitalisering en bijkomende administratieve verplichtingen stijgen buiten het indexmechanisme en de compensatie van de overheids- en klantenbijdrage en moeten noodzakelijk worden gedekt door een klantenbijdrage onder de vorm van administratieve kosten om te overleven.

- **De Vlaamse doelgroepverminderingen zijn weggevallen**. Sinds 1 juli 2024 kunnen geen nieuwe rechten meer worden geopend op de verminderingen voor oudere werknemers en voor laaggeschoolde jongeren, en sinds 1 april 2026 kunnen ook de lopende rechten niet meer worden toegepast. In een sector die bij uitstek werk geeft aan oudere werknemers en aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, verhoogt dat de loonkost per gewerkt uur structureel. Ook dat is een Vlaamse besparingsmaatregel die rechtstreeks op de sector weegt, zonder dat de inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven ervoor werd aangepast.

- **Kosten van absenteïsme, en sinds 1 januari 2026 ook de solidariteitsbijdrage voor langdurig zieken.** Fysiek zwaar werk gaat in deze sector gepaard met een hoger ziekteverzuim dan gemiddeld, met de daaraan verbonden loonkost, vervangingskost en planningslast. Daar kwam sinds 1 januari 2026 de solidariteitsbijdrage bovenop: ondernemingen met gemiddeld vijftig werknemers of meer, in deze sector zowat alle ondernemingen die het volume dragen, betalen 30 % van de ziekte-uitkering tijdens de tweede en de derde maand arbeidsongeschiktheid, voor werknemers tussen 18 en 54 jaar die langer dan dertig dagen afwezig zijn (wet versterkt terug-naar-werkbeleid, B.S. 30 december 2025). Per betrokken werknemer kan dat oplopen tot ongeveer 1.700 euro, en vanaf 2027 zou de regeling worden uitgebreid tot de vierde en de vijfde maand. Die bijdrage zit in geen enkele parameter van de inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven verrekend.

- **Vanaf het vierde kwartaal 2026 stijgt de patronale bijdrage voor de jaarlijkse vakantie van de arbeiders.** De driemaandelijkse werkgeversbijdrage van 5,57 % gaat naar 5,69 % vanaf 1 oktober 2026 en naar 5,84 % vanaf 1 januari 2027, en dat tot eind 2033, om de reserves van de Rijksdienst voor Jaarlijkse Vakantie aan te vullen (ontwerp-KB; unaniem advies NAR nr. 2494 van 14 juli 2026, publicatie in het Belgisch Staatsblad nog te gebeuren). Huishoudhulpen zijn arbeiders, zodat de maatregel de volledige loonmassa van de sector raakt. Bij een grote sectorspeler komt dat in het vierde kwartaal van 2026 neer op ongeveer 2 cent per dienstencheque, en vanaf 2027 op ongeveer 5 cent, ruim een vijfde van wat er per gewerkt uur overblijft.

- **De vraagzijde staat onder druk**. Sinds 1 januari 2025 is het belastingvoordeel afgeschaft en steeg de aanschafprijs, samen bijna drie euro meer per uur voor het gezin. Hoe duurder legaal werk wordt, hoe kleiner het verschil met zwartwerk.

- **Het Vlaamse indexeringsmechanisme zorgt in 2027 mogelijk al voor een verhoging van de gebruikersbijdrage met 1 euro**. Die automatische prijsstijging zal op zichzelf al een grote impact hebben op de vraag naar huishoudhulp. Een verdere terugval van het volume raakt niet alleen de betaalbaarheid en beschikbaarheid voor de gebruiker, maar ook de leefbaarheid van de ondernemingen en de werkzekerheid van de huishoudhulpen.

De marge van vandaag ligt dus veel lager dan de 25 cent van 2023, geen prognose, maar de optelsom van maatregelen en kostenstijgingen die intussen een feit zijn. De analyse werd niet herhaald, of minstens werden de resultaten hiervan nog niet bekend gemaakt. Wie zich op de cijfers van 2023 baseert, beoordeelt een situatie die niet meer bestaat.

4. De sector heeft zijn deel al gedragen

Het aantal ondernemingen daalt zichtbaar. Volgens de cijfers in het auditverslag zelf ontvingen 1.015 ondernemingen steun in 2022, 985 in 2023 en nog 913 in 2024. Bijna een derde van hen was in 2023 al verlieslatend. Fusies, overnames en stopzettingen zijn de zichtbare kant van een te krappe marge.

De Vlaamse Regering heeft de afgelopen jaren al honderden miljoenen euro op de sector bespaard, zonder dat daar ook maar één euro voor de dienstenchequebedrijven tegenover stond.

Bij de begrotingsoefening 2024 besliste de Vlaamse Regering om de belastingvermindering voor de gebruiker van dienstencheques af te schaffen. Die maatregel leverde de Vlaamse begroting 154 miljoen euro op, alsook was er een lagere uitgave genoteerd voor de overheid van 37 miljoen euro door de verminderde vraag. Die opbrengsten werden integraal aangewend om de begroting op orde te zetten. Geen euro ervan is teruggevloeid naar de dienstenchequebedrijven of naar hun huishoudhulpen. Wie vandaag opnieuw bij deze sector aanklopt, vraagt een nieuwe bijdrage aan een sector waarop al veel werd bespaard.

5. Een besparing kan verschillende vormen aannemen. Dat maakt ze voor de ondernemingen niet minder zwaar, wel integendeel

Naast een hogere klantenbijdrage circuleert een piste die de gebruiker volledig ongemoeid laat: de prijs blijft €10, maar de overheidstegemoetkoming daalt, zodat de onderneming per ingeruilde cheque minder ontvangt. Er is geen enkele marge om ze in op te vangen. De volledige maatregel valt in één keer op de exploitatie, zonder dat er iets kan worden afgewenteld op prijs of volume.

- **Er is geen kostenpost om dit op te vangen.** Ongeveer 90 % van de omzet bestaat uit loonkosten die in de CAO's van PC 322.01 zijn vastgelegd; het grootste deel van de rest zijn vaste kosten.

- **In dit scenario blijft er enkel afbouw of stopzetting over.**

Wat dit betekent voor de aangekondigde besparingen.

Zij komen boven op een bijdrage die de sector al volledig heeft geleverd. De marge bedroeg in 2023 amper 25 cent per gewerkt uur en ligt vandaag een stuk lager. **Elke besparingsmaatregel wordt daar rechtstreeks van afgetrokken. Of ze nu de klantenbijdrage verhoogt of de inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven verlaagt of een regulering betreft in het aanrekenen van administratieve bijdrage. Een ingreep van 25 cent per dienstencheque wist het resultaat van de sector volledig uit; alles daarboven is verlies. Ondernemingen stoppen, fuseren of worden overgenomen, en elk uur dat zo uit het stelsel verdwijnt, verdwijnt naar zwartwerk.**

6. Wat wij de Vlaamse Regering vragen

1. **Beslis op actuele cijfers,** niet op die van 2023. Pas de methodiek van de audit toe op 2024 en 2025 vóór er maatregelen worden genomen. Het beeld zal krapper zijn.

2. **Beoordeel de sector op wat er per gewerkt uur overblijft.**

3. **Toets elke besparingsmaatregel vooraf op haar effect per dienstencheque**, in welke vorm ook - een hogere klantenbijdrage én een lagere inruilwaarde voor de dienstenchequebedrijven - en op de gevolgen voor de tewerkstelling en de arbeidsvoorwaarden van de huishoudhulpen.

4. **Ga daarover in gesprek met de sector vóór de beslissingen vallen,** en niet erna.

Cijfers: Auditverslag VTS2501 (IF – VTS, 03/2025) en Rentabiliteitsmonitor (Dep. WSE).

Domiva, de federatie voor ondernemingen voor huishoudhulp, vertegenwoordigt inmiddels ondernemingen die samen ongeveer 65.000 huishoudhulpen tewerkstellen en jaarlijks bijna 60 miljoen dienstencheques realiseren. Dat komt overeen met bijna de helft van het Belgische dienstenchequevolume.